

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2300

гр. София, 29.07.2026 г.

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО ТЪРГОВСКО ОТДЕЛЕНИЕ
1-ВИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на шестнадесети март през две хиляди
двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Вероника Николова

Членове: Мадлена Желева
Мирослава Кацарска

като разгледа докладваното от Мадлена Желева Касационно търговско дело
№ 20268002900153 по описа за 2026 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията, срещу решение № 423 от 14.07.2025 г. по в. т. д. № 796/2024 г. на Софийски апелативен съд, ТО, 9 състав. С него е потвърдено решение № 1058 от 22.07.2024 г., поправено с решение № 1172 от 21.08.2024 г., по т. д. № 1307/23 г. на Софийски градски съд, ТО, VI-2 състав в частта, с която е отхвърлен предявеният от Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията, срещу Община Варна и „Международен панаир Пловдив“ АД иск с правно основание чл. 71 ТЗ за установяване, че Държавата има качеството на акционер, като носител на правата върху 16 314 400 броя поименни безналични акции, представляващи 29 % от капитала на търговското дружество „Международен панаир Пловдив“ АД. Със същото решение на въззивния съд е обезсилено първоинстанционното решение: в частта, с която е признато за установено по предявения от Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията, срещу Община Варна и „Пълдин Туринвест“ АД иск с правно основание чл. 44 вр. чл. 26, ал. 1, т. 1 ЗЗД, че извършеното от Община Варна едностранно волеизявление от 12.01.2023 г., имащо за предмет даването на

съгласие по чл. 73, ал. 1 ТЗ за извършване на непарична вноска, съставляваща внасянето на 16 314 400 броя поименни безналични акции, представляващи 29 % от капитала на „Международен панаир Пловдив“ АД, в капитала на „Пълдин Туринвест“ АД, е нищожно поради противоречието му с чл. 2, чл. 7, ал. 1, чл. 10, ал. 1 и чл. 32, ал. 1 от Закона за приватизацията и следприватизационния контрол; в частта, с която искът по чл. 44 вр. чл. 26, ал. 1, т. 1 ЗЗД е отхвърлен при претендирана нищожност поради противоречие с императивните норми на Закона за общинска собственост и в частта, с която Община Варна и „Пълдин Туринвест“ АД са осъдени да заплатят в полза на Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията, разноски в размер на 754 593, 47 лв. и делото е върнато в посочените части за ново разглеждане и произнасяне от друг състав на Софийски градски съд по действително предявения иск по чл. 26, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, а именно – за прогласяване нищожност на апортна сделка, имаща за предмет извършването от Община Варна на непарична вноска на 16 314 400 броя поименни акции, представляващи 29 % от капитала на „Международен панаир Пловдив“ АД в капитала на „Пълдин Туринвест“ АД. Решението е постановено при участието на „Пълдин Туринвест“ АД като трето лице помагач на Община Варна и „Международен панаир Пловдив“ АД по предявения и разгледан иск с правно основание чл. 71 ТЗ.

Настоящият състав на Върховен касационен съд, Търговска колегия, Първо отделение констатира следното:

Касационната жалба срещу въззивното решение е подадена от Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията чрез упълномощения от него адвокат С. К.. Производството по делото е образувано по искова молба, с която са предявени иски на Държавата: срещу Община Варна и „Международен панаир Пловдив“ АД по чл. 71 ТЗ за установяване, че Държавата има качеството на акционер - носител на правата върху 16 314 400 бр. поименни безналични акции, представляващи 29 % от капитала на ответното дружество „Международен панаир Пловдив“ АД, и срещу Община Варна и „Пълдин Туринвест“ АД по чл. 26 ЗЗД, с които се оспорва валидността на извършения от общината апорт на същите акции в капитала на „Пълдин Туринвест“ АД. Касае се до спорове за защита на правата на Държавата като акционер – притежател на 16 314 400 бр. поименни безналични акции, представляващи 29 % от капитала на ответното дружество

„Международен панаир Пловдив“ АД. В исковата молба непрецизно е посочено, че исквете са предявени от министерство на икономиката и индустрията в качеството на процесуален субституент на Държавата. В допълнителната искова молба е направено изричното уточнение, че исквете са предявени от Държавата, представлявана от министъра на икономиката и индустрията, като последващите процесуални действия от името на Държавата като ищец са извършвани от същия министър или негови процесуални пълномощници. Представителната власт по отношение на Държавата в процеса министърът на икономиката и индустрията извежда от Решение № 471 от 13.07.2023 г. на Министерския съвет на Република България, Разпореждане от 04.12.2014 г. на Министерския съвет на Република България и Закона за публичните предприятия.

Представителната власт е абсолютна предпоставка за надлежното упражняване на правото на иск и условие за валидност на извършените от или спрямо представителя процесуални действия. За наличността на представителна власт съдът следи служебно, като процесуалните действия без представителна власт могат да бъдат потвърдени /чл. 101 ГПК/. Предявяването на иска без представителна власт, съответно ненадлежното упражняване на правото на иск налагат посочената нередовност на исковата молба да бъде отстранена. В тази връзка следва да бъдат съобразени задължителните указания по т. 4 от Тълкувателно решение № 1 от 17.07.2001 г. на ОСГК на ВКС, според които когато за пръв път се констатира нередовност на исковата молба пред въззивния съд, той я оставя без движение с указания на ищеца да ги отстрани. При неизпълнение първоинстанционното решение се обезсилва. Касационната инстанция служебно следи за допустимостта на обжалваното пред нея въззивно решение, независимо от това дали е въведено в касационната жалба оплакване за недопустимост на акта на въззивния съд. При констатация, че е приета за разглеждане нередовна искова молба, ВКС избира своя начин на процедиране в зависимост от дефекта, който обуславя тази нередовност. Ако той не се отнася до съществуването на делото като уточняване на основанието или петитума на иска, а е отстранен пред тази инстанция - например чрез приподписване на исковата молба от ищеца или неговия пълномощник, когато е подадена от такъв, респ. от законния представител на страната или чрез внасяне на дължимата държавна такса, съдът може да остави без движение исковата

молба, с указания за отстраняване на нейната нередовност. При изпълнение на указанията му, дефектът се санира с обратна сила, извършените процесуални действия запазват значението си и съдът може да се произнесе по основателността на касационната жалба. В т. 5 от Тълкувателно решение № 1 от 09.12.2013 г. на ОСГТК на ВКС са дадени разясненията, че по отношение на правомощията на касационната инстанция в хипотезите на нередовност на исковата молба следва да се приеме, че Тълкувателно решение № 1 от 17.07.2001 г. на ОСГК на ВКС е останало актуално при действието на ГПК /в сила от 01.03.2008 г./. В случай, че недостатъкът е отстраним пред касационната инстанция съдът може да даде съответни указания за поправянето му, в който случай недостатъкът се санира с обратна сила, а при неизпълнение решенията на долните инстанции следва да се обезсилят и производството по делото да се прекрати в изпълнение на правомощието на чл. 293, ал. 4 ГПК.

Настоящият състав намира, че министърът на икономиката и индустрията не се явява надлежен процесуален представител на Държавата в настоящия исков процес. Процесуалното представителство на държавата в иския граждански процес е уредено в закона с императивни разпоредби. Съгласно правилото на чл. 31, ал. 1 ГПК държавата се представлява от министъра на финансите, освен когато в закон е предвидено друго /напр. от концедента по Закона за концесиите – чл. 17, ал. 8 ЗК/. По спорове за недвижими имоти – държавна собственост представителството на държавата се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството – чл. 31, ал. 2 ГПК. В настоящия случай, при съобразяване предмета на делото, не е налице законоустановено изключение от правилото на чл. 31, ал. 1 ГПК относно представителството на Държавата от министъра на финансите. Такова изключение не може да се изведе от Решение № 471 от 13.07.2023 г. на Министерския съвет на Република България, на което се прави позоваване от министъра на икономиката и индустрията. С посоченото решение на министъра на икономиката и индустрията е възложено да извърши необходимите действия за защита на правата на Държавата като акционер в „Международен панаир Пловдив“ АД, следователно същото няма за предмет учредяване на представителна власт на предявилия исковата молба министър по отношение на Държавата. Извън това, обсъжданото решение на Министерския съвет представлява ненормативен административен акт, а

съобразно вече изложеното изключения от правилото на чл. 31, ал. 1 ГПК могат да се установяват само със закон. Неоснователни са доводите на министъра на икономиката и индустрията, че представителната му власт спрямо Държавата произтича от Разпореждане от 04.12.2014 г. на Министерския съвет на Република България, с което на основание Правилника за реда за упражняване правата на държавата в търговските дружества с държавно участие в капитала му е възложено да упражнява правата на собственост на Държавата върху акции от капитала на търговски дружества, между които е и „Международен панаир Пловдив“ АД, и със Закона за публичните предприятия /чл. 13 вр. чл. 15, ал. 1 ЗПП/. Визираният правилник е отменен с ПМС № 85/2020 г., считано от 05.05.2020 г., а ЗПП не може да намери приложение по отношение на правата на Държавата в ответното дружество „Международен панаир Пловдив“ АД, тъй като същото не е публично предприятие по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗПП.

В случая липсата на представителна власт засяга процесуалното действие по подаване на касационната жалба, процесуалното действие по подаване на исковата молба и всички останали процесуални действия, извършени в хода на производството, от министъра на икономиката и индустрията като представител на Държавата, лично или чрез пълномощник. Нередовността, свързана с подаване на исковата молба, е отстранима съгласно чл. 101 ГПК и пред касационната инстанция. Поради това производството по делото следва да се остави без движение и на министъра на финансите като представител на Държавата на основание чл. 31, ал. 1 ГПК се укаже да заяви дали потвърждава извършените от ненадлежен представител на Държавата процесуални действия по подаване на касационната жалба, подаване на исковата молба и всички останали процесуални действия, извършени в хода на производството по делото от името на Държавата.

Мотивиран от горното, ВКС, ТК, Първо отделение

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ ДВИЖЕНИЕ производството по делото.

УКАЗВА на министъра на финансите като представител на Държавата на основание чл. 31, ал. 1 ГПК в едноседмичен срок от съобщението да потвърди извършените от ненадлежен представител – министъра на

икономиката и индустрията, лично или чрез пълномощник: 1. процесуално действие по подаване на касационна жалба вх. № 23745 от 09.09.2025 г. по входящия регистър на САС срещу решение № 423 от 14.07.2025 г. по в. т. д. № 796/2024 г. на Софийски апелативен съд, ТО, 9 състав; 2. процесуално действие по подаване на искова молба вх. № 66891 от 14.07.2023 г. по входящия регистър на СГС и 3. всички останали процесуални действия, извършени в хода на производството по делото от името на Държавата.

При неизпълнение в срок на указанията за потвърждаване на ненадлежно извършеното процесуално действие по подаване на касационната жалба същата ще бъде оставена без разглеждане и касационното производство ще бъде прекратено.

При потвърждаване на процесуалното действие по подаване на касационната жалба и неизпълнение в срок на указанията за потвърждаване на процесуалното действие по подаване на исковата молба решенията на Софийски апелативен съд и Софийски градски съд ще бъдат обезсилени и производството по делото ще бъде прекратено.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____